

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. V. Resolvitur quæstio circa Spem, vel desperationem in eo cui facta
esset revelatio damnationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

TOM. II.

III.

*Nullus licet
velle potest
contrarium
voluntati
divina.*

IV.

*Secunda sen-
tentia docet
hominem il-
lum posse
& teneri
sperare.*

V.

*Ratio ho-
rum an-
rum est, quia
adhuc bea-
tudo est
huic homini
per auxilia
supernatu-
ralia possibi-
lia.*

VI.

*Secundo pro-
bant quia
revelatio
non tollit li-
bertatem,
nec indiffe-
rentiam ad
sperandum.*

VII.

*Tertia sen-
tentia docet
hominem il-
lum post re-
velatam
damnationem
posse
non tamen
teneri spe-
rare.*

Secundò probatur: Quia nemo potest licet velle oppositum eius, quod Deus vult, sed in casu posito Deus vult illius damnationem, ergo ipse non potest per actum Spei efficaciter velle oppositum.

Secunda tamen sententia, quòd scilicet possit, & teneatur sperare, sicque obligetur præcepto Spei, tum affirmativo, tum negativo tenet victoria, Azor. lib. 2. cap. 21. quæst. 3. Lorca d. 28. quando condemnatio faciendâ esset ordinario modo, nempe propter culpas hominum, non autem si Deus exercere vellet potentiam absolutam, & subtrahere auxilia, etiam sufficientia, sicut posset, cum liberè ea det, idque alicui revelaret.

Fundamentum est primò: Quia adhuc homo ille est liber, & per auxilia sufficientia, quæ Deus illi non denegabit (ut ipse etiam credere tenetur) consequi potest beatitudinem, & in gratiâ decedere: neque enim Deus vult absolutè illius damnationem, sed tantum supposito peccato finali, imò vult absolutè eum salvare, si per ipsum non steterit, ergo potest sperare finalem gratiam, & futuram beatitudinem, siquidem hæc omnia possibilia sunt per auxilia sufficientia, & sperare etiam poterit, si faciat quod in se est, ea de facto futura.

Secundò probatur: Etiam si enim alicui fiat revelatio de violatione alicujus præcepti, ut facta est Divo Petro à Christo, adhuc tenetur eo præcepto, Divus Petrus, verbi gratia tenebatur Christum non negare, ergo similiter suppositâ revelatione de æternâ damnatione, adhuc vim suam habebit præceptum de sperandâ beatitudine, & aliis donis per se ad eam requisitis, cognitio enim futuritionis objecti non tollit, ut dixi, libertatem & indifferentiam ad oppositum.

Tertia denique sententia quasi media est, huiusmodi hominem posse sperare suam beatitudinem, non tamen ad id teneri, imò non peccaturum, etiam si desperaret, intellige non per actum positivum, quo sentiat Deum non habere misericordiam ad eum salvandum, vel nolle ad id præbere auxilia, hic enim actus est intrinsicè malus, Deoque summè injuriosus, nec potest non esse peccatum, sed negativè, pro cessatione scilicet ab actu sperandi, quod est desistere à prosecutione beatitudinis, quamvis etiam habeat actum positivum volendi desistere.

SECTIO QUINTA.

Resolvitur questio circa Spem, vel desperationem in eo cui facta esset revelatio damnationis?

I.

Cui facta esset sua damnationis revelatio, ab omni actu Spei non eximeretur.

PRIMA conclusio: Factâ tali revelatione, adhuc is cui fieret non deobligaretur omnino à præcepto affirmativo Spei, saltem in ordine ad auxilia sufficientia ad rectè vivendum usque ad finem vitæ. Probatur ex communi & verâ doctrinâ, quam latè probat Vasquez supra, n. 15. videlicet posse talem hominem velle impedire suam damnationem usque ad finem vitæ, imò non minùs, ad hoc teneri, quàm teneatur ad finem usque vitæ benè vivere, ad quod certum est eum teneri. Ex quo satis constare potest conclusio, nam ut quis teneatur rectè vivere usque

Dati in eo potest actus Spei resistere.

ad finem vitæ, necessaria sunt auxilia gratiæ sufficientia non modò possibilia, sed etiam futura à Deo, cum sine his benè vivere non posset, ergo saltem respectu illorum auxiliorum, potest esse actus Spei, sicut & circa vitiationem peccati.

Secunda Conclusio: Cui facta est ejusmodi revelatio certa & absoluta, si sit memor revelationis, non tenetur amplius præcepto affirmativo, quoad actum sperandi beatitudinem, aut finalem gratiam, vel auxilium efficac ad ista, imò neque potest ea sperare: ita Valentia q. 4. punct. 1. Suarez 4. p. 1. & Coninck citatus, & alii.

Probatur: tali enim factâ revelatione non potest quis sperare beatitudinem, vel finalem gratiam; ergo non tenetur: consequentia est manifesta: Antecedens probatur, per illam namque revelationem tollitur objectum formale Spei respectu beatitudinis, & consequenter circa finalem gratiam, & auxilium efficac ad ipsam, quæ necessariò connexa sunt cum beatitudine. Hoc etiam antecedens patet ex supra dictis, ubi ostendimus objectum Spei non solum esse quid possibile (quod contendunt adversarii sufficere ad Spem, licet sciatur de facto non futurum) sed etiam futurum à Deo, seu quod prudenter creditur futurum, positâ autem tali revelatione, neque est futura, neque potest prudenter crediti futura, cum sciatur certò non futura, ergo.

Confirmatur: Actus quippe Spei de se est actus efficax, & fertur in objectum prout hic & nunc sub his conditionibus futurum, sed actus efficax non potest tendere in id quod solum judicatur possibile, nisi etiam prudenter judicetur futurum; ergo actus Spei verari non potest circa beatitudinem, factâ revelatione futuræ damnationis, & negationis beatitudinis.

Tandem quia conficius suæ reprobationis, eodem modo se habet ad suam Beatitudinem, quod nos nunc ad reprobos in confuso, seu in communi: sed nos non possumus sperare vel efficaciter desiderare reprobis Beatitudinem; ut enim ait D. Augustinus lib. 21. de Civitate Dei, cap. 23. homo sperare certò sciremus qui essent reprobi, non possemus pro æternâ eorum salute orare, & lib. 11. de Genesi ad Literam, cap. 11. & 18. propter hanc causam dixit Angelum non præcivisse suam reprobationem futuram, quia alioquin non potuisset perseverantiam sperare: & idem docuit de primo homine: Divus etiam Anselmus de casu diaboli, cap. 21. eandem rationem reddit; ergo talis homo circa illam habere nequit actum Spei efficacem.

Ad argumenta secundæ sententiæ, Sectione præcedenti posita, quæ sola contra nos faciunt: Ad primum respondeo, concedendo antecedens, & negando consequentiam, quia quicquid sit de possibilitate simpliciter Beatitudinis factâ revelatione, jam probatum est illâ suppositâ non posse eam judicari probabiliter futuram, quod tamen requiritur ad objectum Spei, ut nimirum saltem tale existimetur, licet de facto non sit futurum, nec potest quis sperare se in hoc casu facturum quod in se est, cum certò sciat se liberè illud nolle, & quod por ipsum stabit; atque ita quamvis Beatitudo sit possibilis, & consequenter possit obtineri, & efficaciter intendi, nisi ipse vellet non intendere, de facto tamen non poterit, in sensu enim composito quod nolit & ipse certò sciat se nolle, consequenter est impossibile ut simul velit.

Cum

VI. Cum possibile sit ante- cedente re- pugnari potest impossibilitas conse- quens.

VII. Hac impossi- bilitas liberè ab eju- vol- untate de- pendet.

Possibilitas simpliciter non supponit, sed præcedit sensum compo- situm quod nolit inten- dere beati- tudinem, & quod ipse hoc certò sciat.

VIII. Inter reve- lationem violationis aliorum præceptorum, & reve- lationem dam- nationis la- ta est dispa- ritas.

IX. Cui omnes violationis præcepti ali- cujus cir- cumstantia revelantur, præceditur reve- lationis, videtur non posse spe- rare.

Revelatio- nis hunc non recordaba- tur D. Pe- trus.

X. Quamvis habeat aliã cognitionem, in his tamen circumstan- tiis dirigere eum non po- test ad actum Spei elicien- dum.

Cum ergo facta hac suppositione, sit impossi- bile ut re ipsa hoc obtineat, est etiam impossibile ut in intentione & spe efficaci perseveret; ea enim perseverante obtineret, & vellet quod scit fore ut non velit, quod est implicatorium; ergo cum possibilitate obtinendi in sensu diviso, stat impos- sibilitas de futuritione re ipsa, & consequenter in actu sperandi, præsertim cum qui est aliquid obtenturus, ipsemet liberè quidem, certò tamen sit positurus contradictorium, & hoc ipse sciat.

Ad hoc verò ut simpliciter aliquid dicatur pos- sibile ab illo obtineri, sufficit quòd impossibilitas quæ illic reperitur, liberè ab ejus voluntate dependeat, quam simpliciter possit retractare, licet certò sciat se non retractaturum; scientia enim de futuritione objecti non tolleret libertatem circa illud, & ita possibilitas simpliciter non præsupponit, sed potius præcedit sensum compo- situm, nam supposito quod nolit non potest velle, actus autem sperandi in tali casu præsupponit revelationem, & hæc sensum compositum quod nolit tanquam objectum quod enunciat, & conse- quenter repugnat revelationi, non sic autem possibilitas simpliciter. Et per hæc cessant quæ à quibusdam Recentioribus contra hanc conclu- sionem objiciuntur.

Ad secundum concessio antecedente negatur consequentia; adhuc enim supposita revelatione violationis aliorum præceptorum non tollitur possibilitas implendi illa, quia neque tolluntur eorum objecta, neque auxilia sufficientia ad illa exequenda, quæ tantum requirit præceptum ut obliget: at verò per revelationem futuræ dam- nationis tollitur objectum formale Spei circa Beatitudinem, quod speciale est virtutis Spei, & præceptorum ejus.

Secundò fortassis dici posset, & magis confor- miter ad præcedentia, si omnes circumstantie violationis illius præcepti, temporis præsertim, seu instantis in quo violandum est præceptum, revelentur, dici, inquam, fortassis posset, si is cui facta est illa revelatio, sit illius tunc memor, non posse eum sperare fore ut tentationem illam superet, cum certissimè sciat se illam tunc non su- peraturum: Sanctus Petrus verò dum peccaret, non recordabatur revelationis, unde post nega- tionem de eo dicit Evangelista, & recordatus est Petrus, &c. ratio est, quo pacto enim ad illud faciendum conari efficaciter quis potest, cum certò ei constet, imò fide divinâ credere debeat omnes suos conatus hac in parte fore irritos.

Dices: Habet simul aliam cognitionem, nempe de impletione præcepti, hæc ergo ipsum dirigere potest ad illud implendum. Distingo consequens, dirigere eum ad hoc potest in sensu diviso revelationis, concedo consequentiam, ex vi enim hujus cognitionis nil in eo ponitur eum impediens aut retardans ab impletione præcepti, dirigere eum potest ad implendum præceptum in sensu composito memoriæ revelationis; nego consequentiam, ob rationem jam sæpius positam. Sicut si quis haberet cognitionem, ex se indiffe- rentem ad aliquid faciendum aut vitandum, & simul prædeterminationem physicam, cognitio illa in sensu diviso prædeterminationis esset indifferens non tamen in sensu composito. Idem ergo esse videtur in præfenti, nulla enim præde- terminatio magis rei alicujus effectioem impe- dire videtur, quam hæc revelatio impedit imple- tionem liberam præcepti. Nec refert quod præ- determinatio sit quid physicum, memoria autem

revelationis quid intentionale; non enim est du- bium quin aliquid intentionale efficacissimè ad aliud determinate possit, ut visio beatifica effi- cacissimè determinat ad amorem Dei beatificum.

SECTIO SEXTA.

An Spes in beatis esse possit quoad actum?

ANTE omnia distinguere in hac materiâ oportet objecta, in ordine ad quæ dicun- tur versari posse actus Spei: Primò circa beati- tudinem ipsam essentiali animæ: Secundò circa ejusdem continuationem: Tertiò circa gloriam corporum: Quartò circa beatitudinem & bona aliorum.

Prima conclusio: Non est in Beatis proprius actus Spei circa beatitudinem suam essentiali: hæc communis est D. Thomæ, omniumque ejus interpretum sententia, quam de Fide putat Ban- nez propter illud ad Romanos c. 8. v. 24. *Quæ enim videt quis quid sperat, & Spes quæ videtur non est spes:* circa quem locum Patros communiter docent intendere Apostolum Spem versari circa bonum nondum possessum à sperante.

Probatur primò ratione ejusdem Apostoli, de conceptu enim actus sperandi est, ut versetur cir- ca Deum bonum nostrum possibile, & arduum, ac proinde ut objectum illius sit futurum, & non- dum possessum; unde actus Spei præsupponit actum desiderii, imò est aliquo modo desiderium, ut supra dictum est, ergo eo ipso, quòd beatus jam possideat tale bonum, sicut non potest illud desiderare, ita neque sperare.

Secundò probatur ex Divo Thoma: de ratio- ne siquidem beatitudinis est, saltem velut quod- dam illius complementum, ut per ipsam quiescat appetitus, at circa bonum speratum non quiescit, ergo in tali bono non consistit beatitudo, cum sit contra ejus naturam, ut non sit de bono cer- to, & inamissibiliter possesso, ergo si beatus ha- beret actum Spei circa beatitudinem, non esset planè beatus, cum nondum esset quietus ejus animus, sed cum aliquâ adhuc sollicitudine. Quæ rationes probare videntur, etiam de potentiâ ab- solutâ quoad actum stare non posse actum Spei simul cum visione beatâ, quandoquidem hæc petat bonum præfens ac fatians, sicque posses- sum, Spes verò bonum futurum, & movens ad sui desiderium.

Dices: Beati sciunt beatitudinem sibi de po- tentiâ absolutâ posse auferri, ergo sperare pos- sunt, de bonitate divinâ, & ex ipsorum meritis sibi esse restituendam. Respondeo negando conse- quentiam, in ipsa enim visione beatâ vident de- cretum Dei, quo statuit se non usurum tali po- tentiâ absolutâ, atque adeo non possunt elicere actus Spei circa illius recuperationem.

Secunda conclusio: Non est etiam in beatis, nec esse potest actus proprius Spei circa conti- nationem suæ beatitudinis: ita Divus Thomas hic, art. 2. ad 2. & cum eo interpretes com- muniter, cujus rationem hanc ipse assignat, quia beati eo ipso quòd Deo fruuntur, efficiuntur quodammodo participes æternitatis, quæ exce- dit omne tempus, atque adeo continuatio beati- tudinis non diversificatur per præfens, præteri- tum, & futurum, & consequenter neque de illâ

I. *Varia in hac questione distinguenda sunt ob- jecta.*

II. *Beati respon- dit Beati- tudinis sua ef- fentialis non habent pro- prium actum Spei.*

III. *Ratio est quia Spei versari de- bet circa bonum ar- duum.*

IV. *De conceptu beatitudinis est, ut in aâ animus quiescat.*

V. *In visione beatâ videt Sancti Deum non usurum potentiâ ab- solutâ ad de- struendam beatitudi- nem.*

VI. *Beati actum Spei non eli- ciunt circa continuationem suam beati- tudinis.*